

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Priorytet VII Promocja integracji społecznej
Działanie 7.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu i wzmocnienie sektora ekonomii społecznej
Poddziałanie 7.2.1 Aktywizacja zawodowa i społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym

Raport cząstkowy

**z badań jakościowych przeprowadzonych wśród
szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego**

na potrzeby projektu pt.

***„Młodzi Gniewni – wypracowanie nowych i skutecznych metod
integracji społecznej młodzieży wykluczonej lub zagrożonej
wykluczeniem społecznym”***

Opracowanie:

**Bison Consulting S.A.
ul. Legnicka 46A lok.12
53-674 Wrocław
tel. 71 341 82 30
fax. 71 342 00 80
office@bison.com.pl
www.bison.com.pl**

Wrocław, lipiec 2012 r.

**Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu
Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki**

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w związku z realizacją projektu pt. „Młodzi Gniewni – wypracowanie nowych i skutecznych metod integracji społecznej młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem społecznym”.

Raport powstał w ramach zadania 1- przygotowanie i przeprowadzenie badań i analiz. Badanie jakościowe (wywiad pogłębiony) zostało przeprowadzone wśród 5. szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego. Głównym celem badania była identyfikacja barier, które utrudniają wychowankom Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW), Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapeutycznych (MOS), Domów Dziecka (DD) i Zakładów Poprawczych (ZP) podjęcie i kontynuację edukacji.

Realizacja projektu:

Lider projektu:

Fundacja Edukacji Europejskiej
ul. Dmowskiego 2/4
58-300 Wałbrzych
tel./fax: 074 849 21 33
tel./fax: 074 664 04 02
e-mail: office@fee.pl

Partner I:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
Ul. Limanowskiego 9
58-300 Wałbrzych
tel.: 74 6666 300
fax: 74 6666 301
e-mail: sekretariat@pcpr.walbrzych.pl

Partner II:

Michael Tiffernus e.V. Institut
Stühlingerstr. 11 D-79106 Freiburg Niemcy

Spis treści

I. Wstęp.....	4
II. Wnioski z badań.....	5
III. Analiza materiału badawczego zgromadzonego w badaniu jakościowym	7
1 Próba badawcza- cechy społeczne badanych.....	8
2. Doświadczenie szkół ponadgimnazjalnych w przyjmowaniu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w celu kontynuowania edukacji..	9
2.1. Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP.....	11
2.2. Ilość wychowanków MOW/MOS/DD/ZP, którzy ukończyli szkołę ponadgimnazjalną w ciągu ostatnich 3 lat.....	12
2.3. Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej.....	12
2.4. Wsparcie szkół ponadgimnazjalnych związane z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP od PCPR lub PUP.....	14
2.5. Powody przyjmowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP do szkoły w celu ukończenia edukacji	15
2.6. Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.....	16
2.7. Znaczenie płci przy przyjmowaniu wychowanka MOW/MOS/DD/ZP do szkoły.....	17
3. Identyfikacja barier, które utrudniają wychowankom MOW/MOS/DD/ZP podjęcie i kontynuowanie edukacji.....	18
4. Oczekiwania pracowników szkół ponadgimnazjalnych wobec instytucji państwowych ułatwiających szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.....	18
5. Zmiany, jakie należałoby wprowadzić, aby szkoły częściej podejmowały się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.....	19
IV. Spis rysunków.....	20
V. Spis tabel	20
VI. Załączniki.....	21

I. Wstęp

Niniejszy Raport cząstkowy jest rezultatem przeprowadzonych badań jakościowych metodą Indywidualnego Wywiadu Pogłębionego (IDI - Individual In-Depth Interview) wśród 5. szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego.

Celem badania było zidentyfikowanie barier, które utrudniają wychowankom Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego (MOW), Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapeutycznego (MOS), Domów Dziecka (DD) i Zakładów Poprawczych (ZP) podjęcie i kontynuację edukacji.

Badania jakościowe prowadzone były przez moderatorów w oparciu o opracowany scenariusz wywiadu oraz poprzez zgłębianie obszarów badawczych, w których badani przedstawiciele/pracownicy szkół ponadgimnazjalnych wykazywali chęć podzielenia się wiedzą, zainteresowanie problemem badawczym, przedstawiali swoje propozycje nowych kierunków działań i rozwiązań mających na celu ułatwienie wychowankom podjęcie i kontynuację edukacji.

Badaniem objęto tylko tych przedstawicieli szkół ponadgimnazjalnych z pow. wałbrzyskiego, którzy spełniali następujące kryteria:

- 1) wyrazili zgodę na przeprowadzenie wywiadu,
- 2) wyrazili zgodę na nagranie wywiadu za pomocą dyktafonu,
- 3) z własnej woli chcieli rozmawiać o problemie badawczym przedstawionym w scenariuszu wywiadu oraz uczestniczyli w procesie edukacji wychowanków lub też problem ten znali z innych źródeł, chcieli przedstawić swoje zdanie na temat problemów badawczych zawartych w scenariuszu.

W wyniku przeprowadzonego rozeznania wśród szkół ponadgimnazjalnych (SzP) pow. wałbrzyskiego, wybrano losowo 5. Szkół ponadgimnazjalnych z 9. gmin, z których na udział w badaniu wyraziło zgodę 3. szkoły ponadgimnazjalne z gminy Wałbrzych. Za główną przyczynę odmowy udziału w badaniu przedstawiciele szkół wskazali brak udziału szkoły w procesie nauczania wychowanków oraz nie znajomość obszaru badawczego przedstawionego w scenariuszu wywiadu. Metodą zaproszenia do udziału w badaniu i akceptacji warunków badania, badający wybrał kolejne dwie szkoły ponadgimnazjalne z gminy Wałbrzych.

Ostatecznie w badaniu udział wzięli przedstawiciele 5. szkół ponadgimnazjalnych z gminy Wałbrzych, zwani dalej respondenci. Wszyscy respondenci w różnym

stopniu wykazali się wiedzą o problemie badawczym, przekazali moderatorom wiele cennych informacji i spostrzeżeń, szczegółowo wskazywali na istniejące bariery oraz problemy jakie napotykają wychowankowie podczas procesu edukacji, przedstawili swoje propozycje mogące pomóc złamać wskazane bariery oraz sposoby integracji wychowanków ze środowiskiem poprzez kontynuowanie nauki po ich usamodzielnieniu, wskazali obszary zmian jakie należy ich zdaniem wprowadzić w systemie edukacji aby efektywniej przebiegał proces nauczania wychowanków.

W metodologii zastosowano również, scenariusz wywiadu pogłębionego w wersji elektronicznej do prezentowania na stronie internetowej projektu www.mlodziagniewni.com.pl, moderator mógł wskazać respondentowi możliwość zapoznania się ze scenariuszem wywiadu, co umożliwiło mu przygotowanie się do spotkania z moderatorem i przeprowadzenie wywiadu w umówionym terminie.

II. Wnioski z badań.

W wyniku przeprowadzonej analizy zebranego materiału badawczego sformułowano wnioski w trzech obszarach badawczych:

1. Identyfikacja barier, które utrudniają wychowankom Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW), Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapeutycznych (MOS), Domów Dziecka (DD) i Zakładów Poprawczych (ZP) podjęcie i kontynuację edukacji – respondenci wskazali dwie główne bariery:

- a) bariera ekonomiczna - brak wsparcia finansowego ze strony instytucji na pomoce naukowe, na wynagrodzenia dla nauczycieli, psychologów, terapeutów, w zakresie niezbędnym do organizowania dodatkowych zajęć dla wychowanków, na dojazdy do szkoły dla wychowanków, na realizację programów integracyjnych, w nowej formule np. poprzez rozwijanie indywidualnych zainteresowań wychowanków,,

- b) bariera „zamknięcia się”, ujawniona poprzez brak motywacji i chęci do kontynuowania edukacji przez samych wychowanków ze względu na środowisko z którego pochodzą.

2. Doświadczenia szkół ponadgimnazjalnych w przyjmowaniu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w celu kontynuowania edukacji –
respondenci w wywiadzie stwierdzili, że:

- a) mają doświadczenie w przyjmowaniu wychowanków w celu kontynuowania edukacji – 60% badanych jako nauczyciele, 40% badanych jako pedagodzy, 20% badanych jako wychowawcy,
- b) nie mają wiedzy ilu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP ukończyło szkołę, którą reprezentują w ciągu ostatnich 3 lat (80% badanych), jako powód wskazując brak prowadzenia statystyki w tym zakresie,
- c) przebieg procesu edukacji wychowanków nie różnił się od edukacji pozostałych uczniów (60% badanych), niewielkie różnice dotyczyły dodatkowych zajęć wychowanków z psychologiem (40% badanych) oraz zajęć wyrównawczych w zakresie programu nauczania (20% badanych),
- d) uczniowie szkół, które reprezentowali badani ze zrozumieniem przyjmowali informacje o przyjęciu do szkoły wychowanków, 20% badanych wskazało, że nawet z zadowoleniem, wszyscy badani wskazali, że nie występują bariery komunikacyjne wśród uczniów i wychowanków,
- e) wychowankowie sami zgłaszali się do szkół w celu kontynuowania edukacji (80% badanych), tylko 20% badanych wskazało, że wychowankowie skorzystali z regulaminu pierwszeństwa przy przyjmowaniu do szkoły którą reprezentowali respondenci.

3. Oczekiwania szkół ponadgimnazjalnych wobec instytucji państwowych ułatwiające szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.

Respondenci wskazali jeden obszar oczekiwań, głównie związany pomocą finansową dla wychowanków, tj. z większe wsparcie finansowe na dojazdy wychowanków do szkoły, zakup podręczników i materiałów szkolnych potrzebnych w procesie nauczania, stypendia dla wychowanków, finansowanie dodatkowych działań związanych z rozwojem indywidualnym wychowanków (np. rozwój zainteresowań, rozwój talentów).

4. Analiza materiału badawczego zgromadzonego w badaniu jakościowym

Raport cząstkowy jest rezultatem przeprowadzonych badań jakościowych wśród przedstawicieli/pracowników szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego. Respondenci udzielali moderatorom odpowiedzi na pytania badawcze, zawarte w Scenariuszu Indywidualnego Wywiadu Pogłębionego – IDI (załącznik nr 1 do raportu), składającego się z niżej wymienionych obszarów badawczych:

- 1) identyfikacja barier, które utrudniają wychowankom Młodzieżowych Ośrodków Wychowawczych (MOW), Młodzieżowych Ośrodków Socjoterapeutycznych (MOS), Domów Dziecka (DD) i Zakładów Poprawczych (ZP) podjęcie i kontynuację edukacji,
- 2) doświadczenia szkół ponadgimnazjalnych w przyjmowaniu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w celu kontynuowania edukacji,
- 3) oczekiwania szkół ponadgimnazjalnych wobec instytucji państwowych ułatwiające szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.

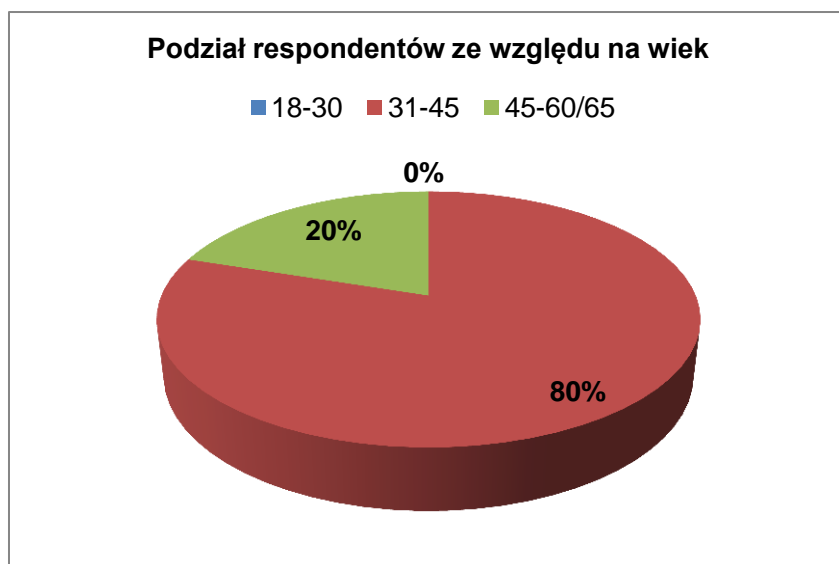
Tematyka i wskazane obszary problemowe badania jakościowego metodą IDI były przedstawiane respondentom przez przystąpieniem do wywiadu, poprzez przekazanie scenariusza wywiadu i umożliwienie przygotowania się respondenta do szerszej wypowiedzi w przedstawionym obszarze badawczym.

Poniżej przedstawiono wyniki z przeprowadzonej analizy zebranego materiału badawczego, opracowanie analizy podzielono na podrozdziały:

1. Próba badawcza- cechy społeczne badanych

W badaniu jakościowym wzięło udział 5. respondentów. Cechy społeczne badanych określono na podstawie odpowiedzi udzielonych przez respondentów, które zostały oznaczone w scenariuszu wywiadu jako dane respondentki/respondenta.

W badaniu uczestniczyły cztery kobiety (80%) i jeden mężczyzna (20%), w przedziale wiekowym 31-45 lat- 80% respondentów oraz 45-60/65 lat- 20% respondentów.

Rys. 1 Podział respondentów ze względu na wiek

Wszyscy respondenci to osoby posiadające wykształcenie wyższe.

Wśród badanych 60% wykonuje zawód nauczyciela, 20% zawód pedagoga szkolnego, 20% zawód nauczyciela i jednocześnie pedagoga.

Podział respondentów ze względu na zajmowane stanowisko w szkole ponadgimnazjalnej przedstawiono na rys. 2.

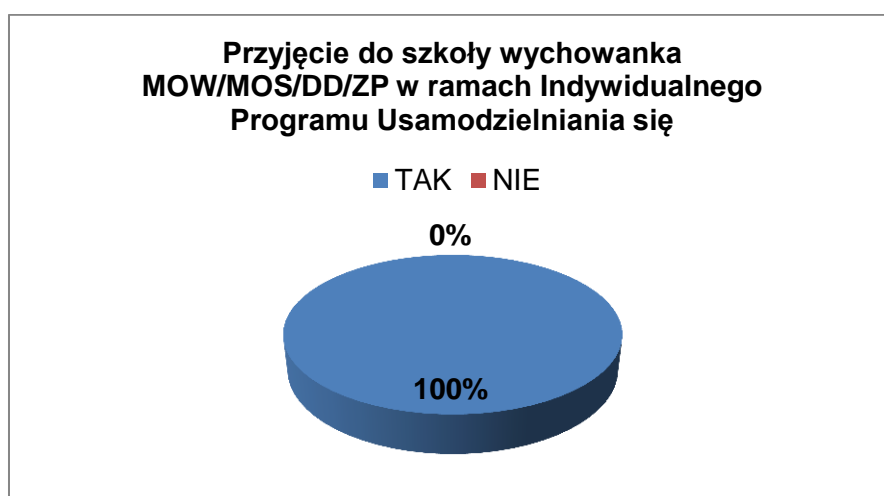

Rys. 2 Zajmowane stanowisko w szkole ponadgimnazjalnej

Spośród badanych 40% zajmuje w szkole stanowisko kierownicze, 20% jest zatrudnionych na stanowiskach specjalistów. Żaden z respondentów nie pracuje w szkole na stanowisku zarządczym. Kolejne 40% badanych wskazało, że pełni w szkole ponadgimnazjalnej „inne” funkcje: pedagog, nauczyciel.

2. Doświadczenie szkół ponadgimnazjalnych w przyjmowaniu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w celu kontynuowania edukacji

100% badanych oświadczyło, że przyjęli do swojej szkoły wychowanka MOW/MOS/DD/ZP w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się.

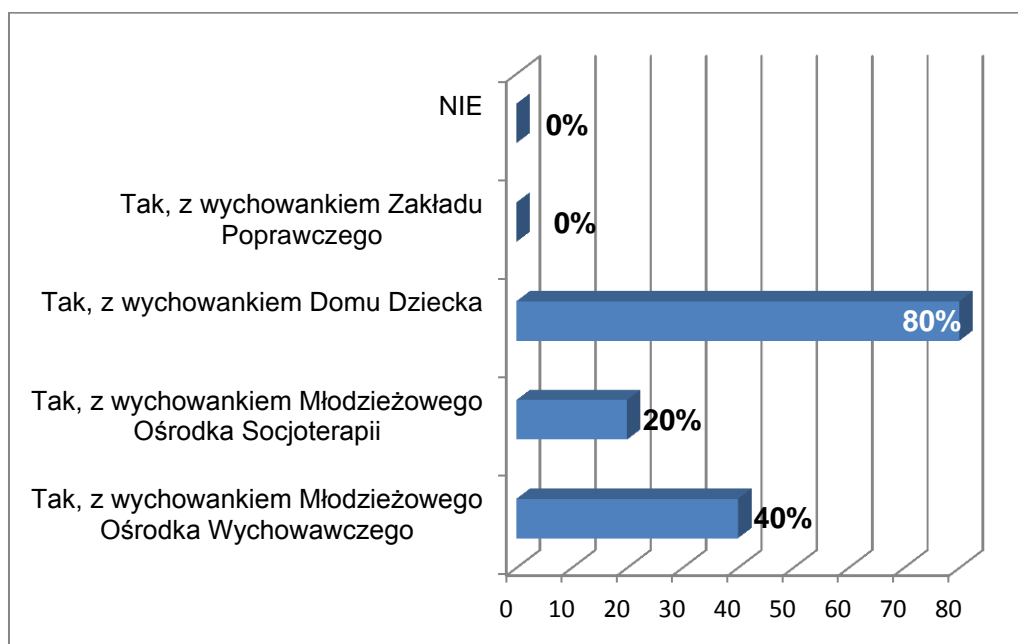
Rys. 3 Przyjęcie do szkoły wychowanka MOW/MOS/DD/ZP w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się.

W obszarze badawczym dotyczącym doświadczenia szkół ponadgimnazjalnych w przyjmowaniu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w celu kontynuowania edukacji, respondenci odpowiadali na pytanie zawarte w scenariuszu - Czy pracowała/ pracował Pani/ Pan z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP?

Uzyskane odpowiedzi zestawiono w tab. 1 oraz na rys. 4.

Tab. 1 Wychowankowie, z jakimi pracowali respondenci w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się

Lp.	Odpowiedzi	Ilość odpowiedzi	% respondentów
1	Tak, z wychowankiem Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego	2	40
2	Tak, z wychowankiem Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii	1	20
3	Tak, z wychowankiem Domu Dziecka	4	80
4	Tak, z wychowankiem Zakładu Poprawczego	0	0
5	NIE	0	0
6	Σ	7	140

Rys.4 Wychowankowie, z jakimi pracowali respondenci w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się

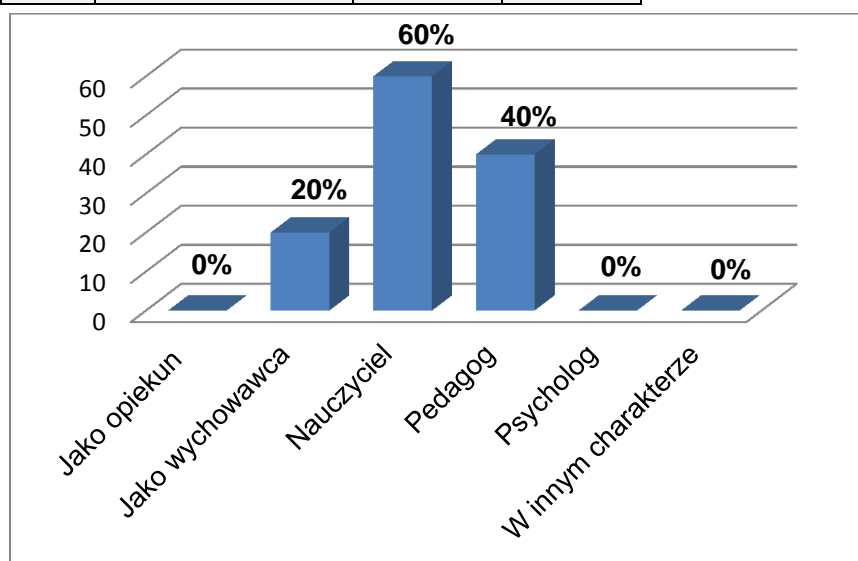
Z analizy materiału badawczego wynika, że 80% respondentów pracowało z wychowankiem Domu Dziecka, 40% z wychowankiem Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego, natomiast 20% z wychowankiem Młodzieżowego Ośrodka Socjoterapii. Żaden z respondentów nie pracował z wychowankiem Zakładu Poprawczego.

2.1. Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP

W odpowiedzi na pytanie P3 zawarte w scenariuszu wywiadu, respondenci określali charakter w jakim pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP. Udzielone odpowiedzi zestawiono w tab. 2 oraz na rys. 5.

Tab. 2 Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP

Lp.	Odpowiedzi	Il. Odp.	%
1	Jako opiekun	0	0
2	Jako wychowawca	1	20
3	Nauczyciel	3	60
4	Pedagog	2	40
5	Psycholog	0	0
6	W innym charakterze	0	0
7	Σ	6	120

Rys. 5 Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP.

Z analizy wywiadów wynikają następujące wskazania respondentów:

- 1) 60% pracowało z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP w charakterze nauczyciela,
- 2) 40% pracowało z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP w charakterze pedagoga,
- 3) 20% pracowało z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP w charakterze wychowawcy.

Żaden z respondentów nie pracował z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP w charakterze opiekuna oraz psychologa.

2.2. Ilość wychowanków MOW/MOS/DD/ZP, którzy ukończyli szkołę ponadgimnazjalną w ciągu ostatnich 3 lat

Zaledwie jeden z respondentów potrafił określić ilu wychowanków MOW/MOS/DD/ZP ukończyło szkołę ponadgimnazjalną w ciągu ostatnich 3 lat.

W jego szkole edukację ukończyło od 3. do 5. Wychowanków MOW/MOS/DD/ZP we wskazanym czasie.

Trzech respondentów nie ma informacji nt. ilości wychowanków ww. placówek, którzy ukończyli ich szkoły w ciągu ostatnich 3 lat, ponieważ szkoły, które reprezentują nie prowadzą takich statystyk.

Tylko jeden z respondentów wskazał, że wychowankowie MOW/MOS/DD/ZP przyjęci do jego szkoły w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się nie ukończyli edukacji.

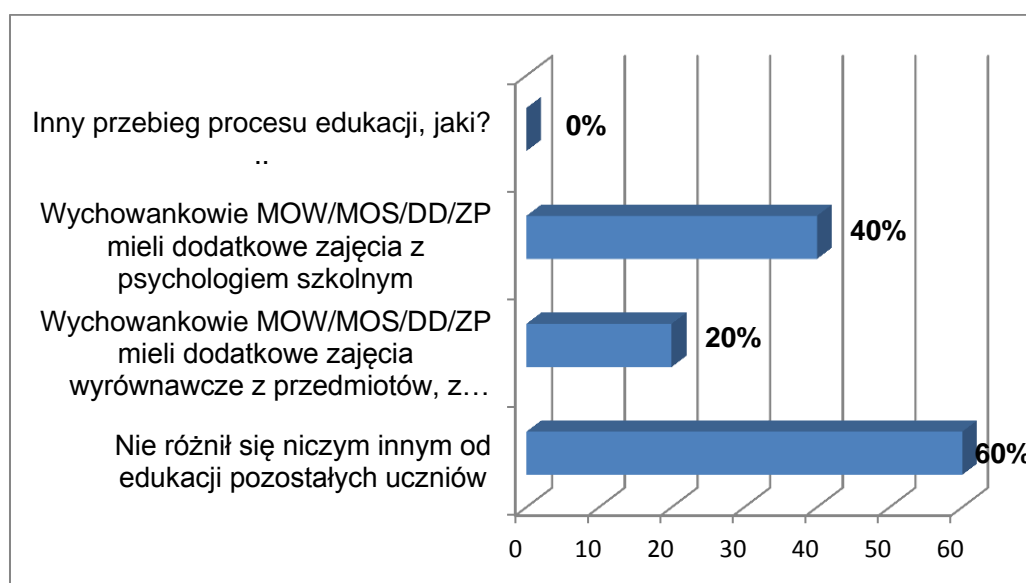
2.3. Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej

Respondenci udzielali odpowiedzi na pytanie zawarte w scenariuszu wywiadu - Jak przebiegał proces edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w Pani/ Pana szkole ponadgimnazjalnej?

Uzyskane odpowiedzi zestawiono w tab. 3 oraz na rys. 6.

Tab. 3 Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej

Lp.	Odpowiedzi	Ilość odpowiedzi	%
1	Nie różnił się niczym innym od edukacji pozostałych uczniów	3	60
2	Wychowankowie MOW/MOS/DD/ZP mieli dodatkowe zajęcia wyrównawcze z przedmiotów, z którymi mieli problemy	1	20
3	Wychowankowie MOW/MOS/DD/ZP mieli dodatkowe zajęcia z psychologiem szkolnym	2	40
4	Inny przebieg procesu edukacji, jaki? ..	0	0
5	Σ	6	120

Rys. 6 Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej

Spośród badanych 60% wskazało, że przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP nie różnił się niczym od edukacji pozostałych uczniów. Zdaniem pozostałych respondentów, proces edukacji różnił się od edukacji pozostałych uczniów, ponieważ wychowankowie objęci byli dodatkowymi zajęciami:

- z psychologiem szkolnym (40% badanych) ,
- zajęcia wyrównawcze ze wskazanych przedmiotów sprawiających im trudności w nauczaniu (20% badanych).

2.4. Wsparcie szkół ponadgimnazjalnych związane z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP od PCPR lub PUP

Z przeprowadzonej analizy materiału badawczego wynika, że 100% respondentów nie otrzymało żadnego wsparcia na edukację wychowanków. Potwierdzeniem są odpowiedzi badanych na pytanie zawarte w scenariuszu wywiadu: Czy szkoła ponadgimnazjalna otrzymała wsparcie związane z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP od PCPR lub PUP?

Uzyskane odpowiedzi przedstawiono w tabeli 4 oraz na rys. 7.

Tab. 4 Rodzaj wsparcia związanego z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP otrzymany od PCPR lub PUP

Lp.	Odpowiedzi	Ilość odpowiedzi	%
1	Tak, finansową na pomoce naukowe dla wychowanków MOW/MOS/DD/ZP	0	0
2	Tak, na dojazd do szkoły	0	0
3	Tak, zwrot kosztów zakwaterowania blisko szkoły	0	0
4	Nie, nie otrzymała żadnego wsparcia	5	100
5	Inne wsparcie, jakie? ...	0	0
6	Σ	5	100

Rys. 7 Rodzaj wsparcia związanego z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP otrzymany od PCPR lub PUP

Jednocześnie, respondenci ww. wskazali, że uczący się w szkołach wychowankowie MOW/MOS/DD/ZP nie otrzymali finansowego wsparcia na: pomoce naukowe, dojazd do szkoły, a także na zwrot kosztów zakwaterowania w pobliżu szkoły.

2.5. Powody przyjmowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP do szkoły w celu ukończenia edukacji

Scenariusz indywidualnego wywiadu pogłębionego obejmował zgłębienie zagadnienia związanego z przyjmowaniem do szkoły wychowanków. Respondenci udzielili odpowiedzi na pytanie: Co było powodem, że szkoła zgodziła się na to, aby przyjąć wychowanka MOW/MOS/DD/ZP w celu ukończenia edukacji? następująco:

- uczeń/wychowanek sam zgłosił się do szkoły,
- szkoła chciała pomóc wychowankowi w jego edukacji,
- uczeń zadeklarował chęć uczenia się w szkole, skorzystał z prawa pierwszeństwa w przyjęciu do szkoły (w regulaminie rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych powiatu wałbrzyskiego jest informacja, że wychowankowie w/w placówek mają pierwszeństwo przyjęcia),
- zwykła, standardowa rekrutacja do szkoły,

- wychowanek traktowany był jak pozostali kandydaci, szkoła nie stwarza barier dla nikogo, zwłaszcza ze względu na sytuację osobistą.

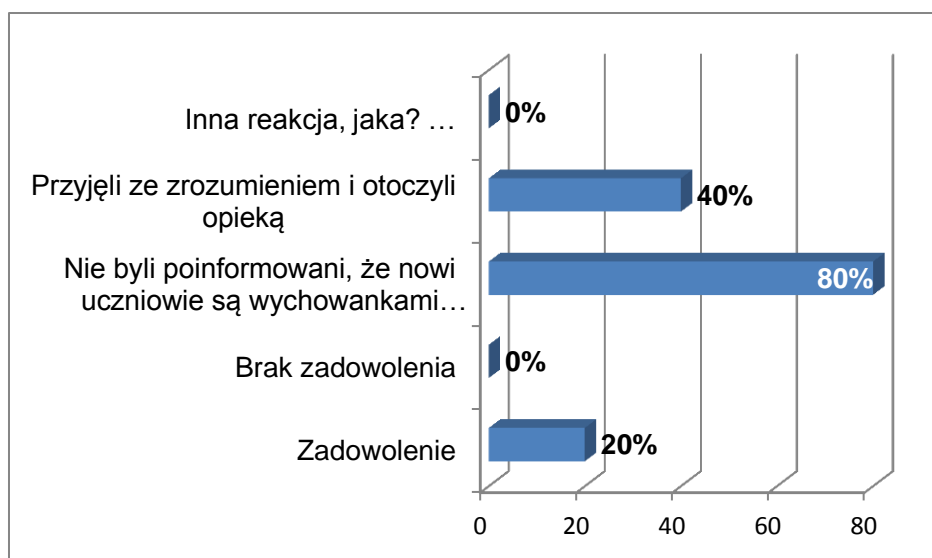
We wszystkich przypadkach wychowanek MOW/MOS/DD/ZP sam zgłosił się do szkoły. W przypadku jednej ze szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego wychowankowie ww. placówek skorzystali z pierwszeństwa przyjęcia do szkoły w procesie rekrutacji. Jeden z respondentów wskazał, że szkoła nie stwarza barier dla nikogo, a wszyscy jej uczniowie traktowani są równo. Jednym z powodów przyjęcia wychowanków MOW/MOS/DD/ZP do szkoły była chęć pomocy im w procesie edukacji.

2.6. Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP

Reakcję uczniów szkół ponadgimnazjalnych na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP przedstawiono w tab. 5 oraz na rys. 8.

Tab. 5 Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP

Lp.	Odpowiedzi	Ilość odp.	%
1	Zadowolenie	1	20
2	Brak zadowolenia	0	0
3	Nie byli poinformowani, że nowi uczniowie są wychowankami MOW/MOS/DD/ZP	4	80
4	Przyjęli ze zrozumieniem i otoczyli opieką	2	40
5	Inna reakcja, jaka? ...	0	0
6	Σ	7	140

Rys. 8 Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP

Zdaniem 80% respondentów, uczniowie szkoły nie byli poinformowani, że nowi uczniowie są wychowankami MOW/MOS/DD/ZP. 40% respondentów wskazała, że uczniowie szkoły przyjęli wychowanków MOW/MOS/DD/ZP ze zrozumieniem i otoczyli opieką, natomiast 20%, że uczniowie szkoły przyjęli wychowanków ww. placówek z zadowoleniem.

W szkołach ponadgimnazjalnych, reprezentowanych przez respondentów nie było przypadku braku zadowolenia wśród uczniów szkoły z przyjęcia do niej wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.

2.7. Znaczenie płci przy przyjmowaniu wychowanka MOW/MOS/DD/ZP do szkoły

Ankietowani pracownicy szkół ponadgimnazjalnych z powiatu wałbrzyskiego udzielali odpowiedzi na pytanie badawcze- Czy płeć ma znaczenie przy przyjmowaniu wychowanka MOW/MOS/DD/ZP do Pani/ Pana szkoły ponadgimnazjalnej?

Zdaniem respondentów płeć nie ma żadnego znaczenia podczas przyjmowania wychowanków ww. placówek do szkoły.

3. Identyfikacja barier, które utrudniają wychowankom MOW/MOS/DD/ZP podjęcie i kontynuowanie edukacji

W wyniku przeprowadzonej analizy materiału badawczego stwierdzono, że respondenci określali dwa rodzaje barier utrudniających wychowankom MOW/MOS/DD/ZP podjęcie i kontynuację nauki. Respondenci w wywiadzie rzetelnie przekazali aktualną wiedzę o procesie edukacji wychowanków w ich szkołach oraz udzielili odpowiedzi na pytanie zawarte w scenariuszu wywiadu: Jakie bariery utrudniają wychowankom MOW/MOS/DD/ZP podjęcie i kontynuację edukacji? Respondenci wskazali następujące bariery:

- brak wsparcia finansowego na dojazdy wychowanków do szkół,
- brak wsparcia finansowego ze strony instytucji na pomoce naukowe, na wynagrodzenia dla nauczycieli, psychologów, terapeutów, w zakresie niezbędnym do organizowania dodatkowych zajęć dla wychowanków,
- bariera „zamknięcia się”, ujawniona poprzez brak motywacji i chęci do kontynuowania edukacji przez samych wychowanków ze względu na środowisko z którego pochodzą,
- bariera finansowa w zakresie realizacji działań ponad obowiązkowy program nauczania, związanych z włączaniem wychowanków w proces integracji społecznej poprzez edukację w innym wymiarze, np. rozwój zainteresowań.

Większość respondentów jest zdania, że główną barierą, która utrudnia wychowankom MOW/MOS/DD/ZP podjęcie i kontynuację nauki jest brak wsparcia finansowego ze strony instytucji państwowych.

4. Oczekiwania pracowników szkół ponadgimnazjalnych wobec instytucji państwowych ułatwiających szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP

Respondenci w przeprowadzonym badaniu wymienili następujące oczekiwania wobec instytucji państwowych ułatwiających szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP:

- wsparcie finansowe poprzez stypendia dla wychowanków,
- pomoc rzeczowa – przekazanie potrzebnych pomocy naukowych do sprawnego przeprowadzenia procesu edukacji,
- nie mam żadnych oczekiwań, ponieważ szkoła posiada wszystko co potrzeba aby sprawnie prowadzić proces edukacji wychowanków,
- dofinansować dojazdy wychowanków do szkoły, zakup podręczników i materiałów szkolnych potrzebnych w procesie nauczania.

Powtarzającym się oczekiwaniem pracowników szkół ponadgimnazjalnych wobec instytucji państwowych ułatwiających szkołom podejmowanie się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP jest wsparcie finansowe (80% badanych). Tylko jeden z respondentów wskazał, że nie ma żadnych oczekiwań od instytucji państwowych, ponieważ szkoła którą reprezentuje wszystko posiada.

5. Zmiany, jakie należałoby wprowadzić, aby szkoły częściej podejmowały się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP

Z analizy materiału badawczego wynika, że respondenci wskazali następujące obszary zmian jakie należałoby wprowadzić aby szkoły chętniej podejmowały się edukowania wychowanków MOW/MOS/DD/ZP:

- potrzebne jest wsparcie psychologa dla wychowanka DD oraz profilaktyka pedagogiczna,
- konieczne jest sfinansowanie dodatkowych zajęć terapeutycznych dla niektórych wychowanków, z powodu środków finansowych zajęcia się nie odbywają (wychowankowie ich bardzo potrzebują),
- nie potrzeba żadnych, bo szkoły chętniej przyjmują wychowanków,
- skuteczniejsze metody obiegu informacji, szersza współpraca pomiędzy placówkami i szkołami,
- wprowadzić dla wychowanków obowiązkowy kurs asertywności i samoakceptacji, zajęcia terenowe typu tutorial.

5. Spis rysunków

Rys. 1 Podział respondentów ze względu na wiek.

Rys. 2 Zajmowane stanowisko w szkole ponadgimnazjalnej.

Rys. 3 Przyjęcie do szkoły wychowanka MOW/MOS/DD/ZP w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się.

Rys.4 Wychowankowie, z jakimi pracowali respondenci w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się.

Rys. 5 Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP.

Rys. 6 Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej.

Rys. 7 Rodzaj wsparcia związanego z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP otrzymany od PCPR lub PUP.

Rys. 8 Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.

6. Spis tabel

Tab. 1 Wychowankowie, z jakimi pracowali respondenci w ramach Indywidualnego Programu Usamodzielniania się.

Tab. 2 Charakter, w jakim pracownicy szkół ponadgimnazjalnych pracowali z wychowankiem MOW/MOS/DD/ZP.

Tab. 3 Przebieg procesu edukacji wychowanków MOW/MOS/DD/ZP w szkole ponadgimnazjalnej.

Tab. 4 Rodzaj wsparcia związanego z edukacją wychowanka MOW/MOS/DD/ZP otrzymany od PCPR lub PUP.

Tab. 5 Reakcja uczniów na przyjęcie do szkoły wychowanków MOW/MOS/DD/ZP.

7. Załączniki

Załącznik 1- Scenariusz Indywidualnego Wywiadu Pogłębionego (IDI) – ankieta badawcza na potrzeby innowacyjnego projektu pn. **„Młodzi Gniewni – wypracowanie nowych i skutecznych metod integracji społecznej młodzieży wykluczonej lub zagrożonej wykluczeniem społecznym”**.